

Remissyttrande

Datum 2022-11-28

Dnr 2718-2022

Handläggare

Margareta Lundin Unger
Vattenförvaltningsavdelningen
margareta.lundinunger@havochvatten.se

Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Naturvårdsverkets redovisning av regeringsuppdrag om EU-förordning om minimikrav för återanvändning av vatten (ert dnr M2022/01152)

Sammanfattning

Havs- och vattenmyndigheten bedömer att Naturvårdsverket gjort en utmärkt analys och en bra redovisning. Myndigheten tillstyrker förslaget att genomförandet av EU-förordningen sker genom relevanta författningsändringar inom miljöbalkens och miljöprövningsförordningens befintliga system, samt genom införandet av en ny förordning¹ med de kompletterande bestämmelser som krävs.

Myndigheten tillstyrker även förslaget att tillståndsförfarande för slutanvändaren med tillståndsplikt regleras i den nya förordningen, samt att ansökningar om tillstånd ska innehålla en riskhanteringsplan.

Vidare tillstyrker myndigheten förslaget att en ny bestämmelse införs som tillägg i 28 kap. miljöprövningsförordningen, med en ny verksamhetskod för produktion och tillhandahållande av återvunnet avloppsvatten, att verksamheten klassas som B-verksamhet samt en nedre gräns för vilka avloppsanläggningar som omfattas av tillståndsplikten.²

Myndigheten bedömer att Naturvårdsverket gjort en rimlig avgränsning genom att undanta små avloppsanläggningar (högst 200 pe) från tillståndsplikt B för produktion och tillhandahållande av återvunnet avloppsvatten. Vid tillståndsprövningen av nya små avloppsanläggningar bör dock bevattning med renat avloppsvatten kunna ingå som en avfallsfråga inom ramen för prövningen. För befintliga små avloppsanläggningar där verksamhetsutövaren vill ändra hanteringen av det reade avloppsvattnet har verksamhetsutövaren möjlighet att begära en ändring av tillståndet för att medge återvinning av renat avloppsvatten. Därmed finns behov av samordnad vägledning från Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten till de kommunala tillståndsmyndigheterna

¹ Förslag på ny förordning med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om minimikrav för återanvändning av vatten.

² Enligt förslaget gäller inte tillståndsplikten gäller om avloppsanläggningen tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar 200 personekvivalenter eller mindre.

gällande tillstånd till återvinning av renat avloppsvatten från små avloppsanläggningar (högst 200 pe).

Havs- och vattenmyndighetens inställning

Generella synpunkter

Enligt livsmedelsstrategin ska Sveriges livsmedelsproduktion öka. Det finns idag jordbruk i områden där det råder brist på vatten som är beroende av bevattningsvatten. I sådana områden är återanvändning av renat avloppsvatten ett bra sätt för att hushålla med en begränsad resurs. Det gäller särskilt i delar av sydöstra Sverige och Gotland. Klimatförändringarna kommer att öka behovet av vatten för olika ändamål, samtidigt som tillgången till vatten regionalt minskar, särskilt under sommarhalvåret. Havs- och vattenmyndigheten bedömer ur det perspektivet att det är viktigt att jordbruk som idag använder renat avloppsvatten kan fortsätta använda det samtidigt som EU-förordningens bestämmelser efterlevs. Havs- och vattenmyndigheten anser sammantaget att Naturvårdsverket i sin redovisning har gjort en bra bedömning av vilka ändringar som kan införas i befintlig miljöprovningssystematik, samt vad som behöver regleras på nationell nivå i en ny förordning.

Detaljerade synpunkter

Förslag på ny förordning med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om minimikrav för återanvändning av vatten

I Naturvårdsverkets förslag på ny förordning framgår i § 12 andra stycket att *Tillsynsmyndigheten ska förelägga verksamhetsutövaren att iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsåtgärder och de åtgärder som behövs till följd av EU-förordningen. Om tillsynen över en verksamhet utövas av en kommunal nämnd ska yttrande inhämtas enligt 16 och 17 § innan ett föreläggande meddelas.*

Det står inte vilken § 16 och § 17 som hänvisas till i förslaget.

Rimlig avgränsning vad gäller tillståndsplikten men samordnad vägledning till kommunala tillståndsmyndigheter behövs

Naturvårdsverkets förslag till ny bestämmelse i 28 kap 5 § miljöprovningförordningen där små avloppsanläggningar³ är undantagna tillståndsplikt för produktion och tillhandahållande av återvunnet avloppsvatten är enligt Havs- och vattenmyndigheten en rimlig avgränsning. Det kan dock finnas verksamhetsutövare med små avloppsanläggningar där återvinning av renat avloppsvatten är aktuellt. Vid tillståndsprövningen av nya små avloppsanläggningar bör bevattning med renat avloppsvatten kunna ingå som en avfallsfråga inom ramen för provningen, på motsvarande sätt som frågan om slamsugning eller eget omhändertagande av slam. För befintliga små avloppsanläggningar där verksamhetsutövaren vill ändra utsläppspunkt och hantering av det renade avloppsvattnet bör tillståndets utformning sätta ramarna för vad som är tillåtligt. Verksamhetsutövaren har genom 24 kap 13 § 2p miljöbalken möjlighet att begära en ändring av tillståndet och dess villkor om gällande tillstånd inte medger återvinning av renat

---

³ Avloppsanordningar som är avsedda för behandling av avloppsvatten med en föroreningsmängd motsvarande 200 personekvivalenter (pe) eller mindre

avloppsvatten. Det finns därmed behov av samordnad vägledning från Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten till de kommunala tillståndsmyndigheterna.

Otydlighet i förslag till ändring i 28 kap 5 § miljöprövningsförordningen

Av förslaget till ändring i 28 kap 5 § andra stycket miljöprövningsförordningen framgår att tillståndsplikten avseende produktion och tillhandahållande av återvunnet avloppsvatten inte gäller om avloppsreningsanläggningen tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar 200 personekvivalenter (pe) eller mindre. Det är inte ovanligt att en avloppsanläggning som anmälts som en C-anläggning dimensionerad för över 200 pe inte utnyttjas för hela reningskapaciteten, det vill säga C-anläggningen tar vid drift emot en föroreningsmängd som motsvarar mindre än 200 personekvivalenter.

I NFS 2016:6 anges som definition av begreppet anslutning följande: "Tillståndsgiven eller anmäld anslutning uttryckt i pe." Det finns här en otydlighet som kan medföra svårigheter för de kommunala tillsyns- och tillståndsmyndigheterna att avgöra vilka bestämmelser som är tillämpliga för avloppsanläggningar i gränzonen mellan C-anläggningar respektive små avloppsanläggningar.

Tillstånd till små avloppsanläggningar utgår oftast ifrån att det finns en dimensionerande belastning som inte får överskridas. Den faktiska belastningen är sålunda inte avgörande för tillståndet, så länge som dimensionerande belastning inte överskrids.

I Naturvårdsverkets förslag till ny förordning kan ökad tydlighet uppnås genom att på motsvarande sätt som i förslaget till ändring i 28 kap 5 § miljöprövningsförordningen ange att anläggningar för upp till 200 pe inte omfattas, det vill säga att 5 § istället kan uttryckas som *"Tillståndsplikten avseende produktion och tillhandahållande av återvunnet avloppsvatten inte gäller om avloppsanläggningen är dimensionerad för att ta emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar 200 personekvivalenter eller mindre"*

Förslag till nytt avloppsdirektiv kan påverka

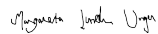
I EU-förordningen om minimikrav för återanvändning av vatten inledande satser, beaktandesats 20, framgår: *Denna förordning bör omfatta återvunnet vatten som erhålls från avloppsvatten som har samlats in i ledningsnät och behandlats i avloppsreningsverk för avloppsvatten från tätbebyggelse i enlighet med direktiv 91/271/EEG samt genomgår ytterligare rening, antingen i avloppsreningsverket för avloppsvatten från tätbebyggelse eller i en återvinningsanläggning, i syfte att uppfylla kraven i bilaga I till denna förordning.* Här finns en koppling till avloppsdirektivet (direktiv 91/271/EEG) som för närvarande är under revidering. Det är inte uteslutet att små avloppsanläggningar på något sätt kan komma att träffas av bestämmelser om tillståndsplikt för produktion och tillhandahållande av återvunnet avloppsvatten, i det fall en sådan anläggning är belägen inom tätbebyggelse. Detta är dock avhängigt av flera av definitionerna i förslaget till nytt avloppsdirektiv.

Beslut om detta yttrande har fattats av avdelningschefen Johan Kling efter föredragning av utredaren Margareta Lundin Unger. I den slutliga handläggningen av ärendet har även

enhetschefen Johan Stål samt utredarna Ann-Karin Thorén och Bodil Aronsson Forsberg medverkat.

Johan Kling

Margareta Lundin Unger

Kopia till:

m.nm@regeringskansliet.se